

Met zicht op zee

De gevel van het nieuwe Scheldetheater straalt een sobere statigheid uit

Aan de stadsrand van het Nederlandse Terneuzen ontwierp het architectenbureau Storme Van Ranst een nieuw theater met uitzicht op de brede Scheldemonding. Met de ambitie er ook opera-, dansvoorstellingen en musicals aan te bieden, werd het een multifunctioneel gebouw met alle technische faciliteiten die deze kunstvormen vereisen. Op een opmerkelijke wijze esthetisch en functioneel geïntegreerd in het stedelijk landschap, maakt het "Scheldetheater" zich nu op om cultuurminnend Zeeuws-Vlaanderen én Vlaanderen te bekoren.

Van vestingswal tot theater

Aan de stadsrand, in de middeleeuwen de vestingswal rond Terneuzen, neemt het nieuwe theater de plaats in van het voormalige Grand Hotel Rotterdam. Gekneld tussen het postgebouw en omliggende woningen, vormde de ligging van de site een uitdaging op zich. Toch oogt het gevelbeeld dat nu ontworpen werd helemaal niet 'gekneld'. Integendeel. Het ritme van de steenpartijen tussen de opstaande ramen en de vooruitspringende portiek creëren

een visuele verlenging van het bestaande gabarit. Opgetrokken in rode baksteen, de dominante kleur van de stadsrand en voorzien van een zwart basement, verwijst de gevel naar de gebruikte materialen van de woningen rondom. Bekroond door een architraaf met doorkijk lijkt hij even indrukwekkend lang als breed en aan deze perceptie ontleent deze theatergevel dan ook zijn sobere statigheid. Ook op het vlak van vormgeving streefden de architecten naar aansluiting met de bestaande

bouwlijnen van de woonkern. Zo werd de omvangrijke theatertoren die heel wat technische apparatuur, decors en machines herbergt en door zijn volume boven het gebouw uittoert, helemaal in het midden van het complex voorzien, waar hij nauwelijks zichtbaar is. Uitgevoerd in lichtgele steen contrasteert hij evenmin met zonnige of bewolkte luchten.

Aan de voorkant van het gebouw, tegenover de Scheldedijk, werd een theaterplein ontworpen met een tuin die de bezoekers geleidelijk en via een graduele opvolging van steeds intiemer wordende plekken dichterbij het gebouw brengt. De architraaf boven de portiek wijst de ingang aan.

Ook aan de achterkant streefden de ontwerpers naar een vloeiende overgang met de lager gelegen woonkern. Daar werden de hoge volumes in gradijnen 'afgebouwd' om dezelfde hoogte te bereiken

als de gebouwen er omheen. Niet enkel werd gezorgd voor een visuele aanvaarding van het geheel, ook mogelijke lawaaihinder diende opgevangen. Daarom opteerden de architecten voor een speciale inrijpoort en een "in-pand" laad- en loszone, wat de omwonenden geluidshinder van aan- en afrijdende vrachtwagens bespaart.

In de coulissen

Binnenin vertelt alleen al de theaterale ruimte van de foyer waar je bent. Een vide verheft er zich tien meter hoog en wordt enkel gebroken door een zwevende mezzanine, een monumentale trap met operallures en dito gaanderij.

Van op de trappen, de mezzanine en de gaanderij genieten de bezoekers van een schitterend uitzicht op de brede Scheldemonding. De zee is immers vlakbij en door de brede ramen is het water alomtegenwoordig.

Wie van binnen naar buiten kijkt, vindt de diepe, warme bordeauxkleur van de pluchen theaterstoelen terug op de wanden van de foyer. Op de gelijkvloerse verdieping, naast de foyer, biedt een kleine multifunctionele zaal voor kleinschalige producties plaats aan 200 personen.

De grote zaal, de echte pit van de vrucht, biedt plaats aan 800 toeschouwers en beschikt over alle troeven om hen te bekoren. Zo biedt een 'onderpodium' ruimte aan een symfonisch orkest van 50 personen en verschijnt of verdwijnt via een hydraulisch platform. Theaterzaal, balkon en scène staan architecturaal 'los' van de rest van het gebouw om een perfecte akoestiek te waarborgen. Boven de scène verheft zich een hallucinante theatertoren tot de nok gevuld met geavanceerde technologie zoals computergestuurde "trekken" voor décors en allerhande voorwerpen of

Van op de trappen en de gaanderij van de foyer genieten de bezoekers van een schitterend uitzicht op de Scheldemonding

bijzondere toepassingen voor verlichting, klimatisatie en veiligheid. De gehele organisatie-flow laat korte op- en afbouwtijden toe, uiterst kritisch voor het rendement van een theater.

Voor het realiseren van de technologische infrastructuur konden de architecten bogen op know how uit andere projecten, zoals de renovatie van de Arenbergschouwburg te Antwerpen en uit inzichten verworven via verschillende studiereizen naar vergelijkbare theaters die kritisch werden bestudeerd.

Opmerkelijk detail : bij het ontwerp van de scène werd ook aan de technische crew gedacht die soms dagenlang in een kunstmatig verlichte ruimte opereert zonder enig contact met de buitenwereld. Speciaal voor hen werden drie grote ramen voorzien waardoor ook zij van het daglicht genieten. Aan de achterkant van het complex situeren zich de foyer en de kleed-

kamers voor de artiesten en in de kelderruimtes vinden we een heuse schrijnwerkerij en metaalwerkplaats voor onderhoud en herstel van decorstukken en mechaniek.

Voor de bouw van dit theater werd een investering van om en bij de 20 miljoen gulden voorzien waarvan de gemeente het belangrijkste stuk voor haar rekening neemt, gesteund door bedrijven uit de streek, in het bijzonder door hoofdsponsor Dow Benelux, een chemisch bedrijf en belangrijke werkgever in de regio.

Bij het Scheldetheater-project integreerden de ontwerpers architectuur en geavanceerde theatertechnologie tot een performant geheel om voor en achter de schermen veeleisende producties aan te reiken aan een al even veeleisend publiek.

De grote zaal biedt plaats aan 800 toeschouwers en beschikt over alle troeven om hen te bekoren

Résumé

Le Bureau d'architectes Storme Van Ranst compte à son actif le projet de construction d'un nouveau théâtre à édifier dans la partie médiévale de la ville de Terneuzen aux Pays-Bas. Ayant l'ambition d'accueillir des représentations de tous ordres, allant de l'opéra à la danse en passant par la comédie musicale, le nouveau bâtiment multifonctionnel se devait de pouvoir offrir toute l'infrastructure technique que requièrent ces diverses formes d'expression artistique.

Pour le gabarit et l'aspect de l'immeuble, les auteurs du projet se sont efforcés de rester dans la ligne architecturale du quartier résidentiel. C'est ainsi que le bâtiment a été construit en briques rouges, matériau abondamment utilisé dans la construction des habitations environnantes, et que la hauteur de la tour de scène et la salle du théâtre diminuent progressivement pour rejoindre plus bas les constructions résidentielles. Une place de théâtre a été aménagée côté façade et agrémentée d'un jardin qui dirige gentiment les visiteurs vers l'entrée. Une architrave couronne le portique et affirme l'aspect sobre mais majestueux de la façade.

À l'intérieur, l'espace réservé au foyer culmine à une dizaine de mètres de haut et sa simplicité n'est rompue que par une mezzanine et un escalier monumental aux airs d'opéra.

Quel que soit l'endroit où les visiteurs se trouvent dans le foyer,

ils jouissent d'une vue splendide sur l'embouchure de l'Escaut...

La mer est toute proche et grâce à la vue offerte par les grandes surfaces vitrées, l'eau est omniprésente.

La grande salle peut recevoir jusqu'à 800 personnes et la petite 200. Pour ce projet, les concepteurs ont veillé à marier architecture et technologie théâtrale de pointe pour aboutir à un ensemble performant permettant d'accueillir, des deux côtés du rideau, des productions exigeantes pour un public tout aussi exigeant.

Summary

On the edge of the Dutch medieval town of Terneuzen the architects Storme Van Ranst have designed a new theatre. To accommodate performances of opera, dance and musicals, this has become a multifunctional building with all the technical facilities required by these various artistic forms. In terms of architectural expression, the architects have sought to connect with the existing building lines of the surrounding residential area. The building is faced with red brick, a material widely used in the adjacent housing and the apparent height of the theatre tower and auditorium were minimised through the use of stepped forms to relate to the surrounding town fabric.

A square has been designed in front of the theatre with a garden which guides visitors to the entrance in a considered manner. The portico is

crowned by an architrave, which helps to define the sober but dignified appearance of the façade. Inside, the foyer space rises to a height of ten metres, and contains a mezzanine and a grand staircase with operatic touches.

From the foyer visitors enjoy an excellent view of the wide Scheldt estuary. The sea is nearby and is linked to the foyer space through the use of large glazed openings. The large theatre can seat 800 people, and the smaller one seats 200.

In this project the designers have integrated architecture and advanced theatre technology to create a high-performance building with facilities both in front of and behind the scenes making it possible to present demanding productions to a perceptive audience.

Voor meer informatie kan u contact nemen met

Architektenburo Storme Van Ranst

(Janine Bell)

Volhardingstraat 26

2020 Antwerpen

Tel. 03/242 82 00

Fax 03/237 76 98

e-mail: architect@storme-vanranst.be

*Brochure en videotape met realisaties beschikbaar
Foto's: Freddy Haegeman Photographics*